

NB-informasjon

Til tillitsvalgte i Norges Bondelag - Nr 2 - September 2008

Virksomhetsplan 2008 - 2009

Styret i Norges Bondelag har vedtatt virksomhetsplanen for kommende arbeidsår. Medlemmene har et bredt og variert næringsgrunnlag, og Norges Bondelag må derfor ha et bredt arbeidsfelt, slik det kommer fram i planen. Det må legges strategier, utarbeides tiltak og gjøres konkret arbeid for å nå målene. Både sentrallet og fylkeslagene vil følge opp med informasjon om de enkelte tiltakene ut gjennom arbeidsåret.

Prioriterte saksområder

- Inntektspolitisk arbeid, herunder
 - internasjonale rammevilkår
 - kompensasjonsforhandlingene høsten 2008
 - nye markedsordninger på kjøtt- og eggsektoren
 - jordbruksforhandlingene våren 2009
- Stortingsvalget høsten 2009
- Ta i bruk nye hjemmesider på Internett.

I denne NB-informasjon omtales den aktuelle situasjonen for næringa og organisasjonen, og noen av målene for de prioriterte sakene er gjengitt. Hele virksomhetsplanen er lagt ut på www.bondelaget.no.

Virksomhetsplanen angir prioriteringer for hele organisasjonen og bør legges til grunn når lokallaget lager sin arbeidsplan.

Andre hovedsaker

- Kunnskapsbygging for tillitsvalgte
- Rovdyrpolitikk – dyreeiere skal stå skadesløse
- Dyrevernsaker – brei arbeidsgruppe
- HMS – følge opp felles plan, 0-visjon og organisering av LHMS
- Klimadebatten – landbrukets klimautvalg
- Næringsutvikling – de påbegynte strategiene
- Hest som næring – oppfølging
- Åpen gård (16. august) og Den grønne skolen
- Medlemsverving – 62 000 medlemmer før årsmøtet
- Nytt Prinsippprogram 2009 – 2012.

Den aktuelle situasjonen

- WTO-forhandlingene toppet seg sommeren 2008, og tross bruddet i forhandlingene, representerer WTO fortsatt en stor utfordring for norsk landbruk. Videre framdrift i forhandlingene er uavklart, og krever høy beredskap i Norges Bondelag. Kravet til norske myndigheter om å sikre nødvendig handlingsrom for å føre en langsiktig og stabil landbrukspolitikk opprettholdes.
- Så lenge opinionsmålingene viser så stort forsprang for nei-sida, og med Stortingets nåværende sammensetning er det ikke ventet at EU-saken kommer opp. Landbruket samlet støtter Nei til EU økonomisk for å sikre organisasjonens drift, og holde en nødvendig beredskap.
- Stortingsvalget høsten 2009 er en viktig hendelse for landbruket. Det er en ambisjon å sette landbruket på dagsorden, og tydeliggjøre våre krav til framtidig landbrukspolitikk overfor nytt Storting og den regjeringa vi får etter valget.
- Prisene på mat i verden har vist sterk stigning siste året, og FAO sier at matproduksjonen må fordobles innen 2060. Med underdekning på flere produkter i det norske markedet, trengs det betydelig bedret økonomi som en viktig stimulan.
- Økonomisk og samfunnsmessig utvikling gjør at det er krevende å få til et skikkelig inntektsløft, til tross for de tre jordbruksavtalene med den rød-grønne regjeringa. Uravstemmingen, der 82,5% av de som stemte sa ja til avtalen var en solid tilslutning til ledelsens linje. Hele prosessen rundt uravstemmingen tydeliggjorde standpunkter, viste et stort engasjement og økte fokuset på landbrukspolitikken.
- Markedsordninger på kjøtt- og eggsektoren skal gjennomgås og tilpasses som en følge av inngått jordbruksavtale og WTO-forpliktelser.

- Kompensasjonsforhandlinger, hjemlet i jordbruksavtalen, som følge av økning i gjødsel- og kraftfôrpriser skal gjennomføres.
- Årsmøtet forventet fortsatt vilje fra Regjeringa til å satse på landbruket, bl.a. av hensyn til rekruttering. Det vil være behov for økte budsjettoverføringer og betydelige investeringsmidler. Derfor må politikerkontakt, informasjon og dialog med de politiske miljøene fortsette og forsterkes i alle tre organisasjonsledd.
- Kunnskapsbygging for tillitsvalgte og ansatte i egen organisasjon forsterkes for å sikre gode forutsetninger for det landbrukspolitiske arbeidet. Arbeidet knyttes sammen med høringsprosessen på nytt prinsippprogram.
- Årsmøtet krevde at dyreeiere skal stå skadesløse som følge av vedtatt rovdyrpolitikk. Bestandsregistreinger, med reell medvirkning fra lokalbefolkning er viktige element i dette.
- I en egen resolusjon om alvorlige dyrevernsaker i landbruket bes det om at det blir nedsatt ei brei arbeidsgruppe for å klarlegge årsaker og forhindre slike saker i framtida.
- En egen temadebatt om klimautfordringene på årsmøtet slo fast at landbruket er en del av klimaløsningen, og ga føringer om økt produksjon og omsetning av fornybar energi, reduserte klimagassutslipp og økt karbonbinding, samt tilpasning til en endret klimasituasjon.
- HMS-situasjonen tilsier fortsatt satsing på tiltak i tråd med "Felles plan for HMS-arbeidet og visjonen om null dødsulykker innen 2012 og skadefrie arbeidsplasser i næringa.
- "Vi får Norge til å gro" ligger til grunn for videreutvikling av kommunikasjonsplaner for organisasjonen, med tilhørende tiltak. Det er viktig å synliggjøre hva landbruket i Norge betyr for den enkelte, og for samfunnet. Fornyning av Bondelagets internettløsning gjennomføres i arbeidsåret.
- Medlemsvekst de siste 5 år med nettovækst på 3900 er positivt, men veksten har flatet noe ut. Tiltak vedtatt i 2007 gjennomføres og forsterkes for å sikre fortsatt vekst. Det jobbes for å kunne benytte årlige produksjonstall fra SLF for å sikre riktig fordeling av kontingenten mellom medlemmer.
- Forslagene fra hestepolitisk utvalg skal vurderes og følges opp. Dette kan bli et nytt næringspolitisk område for organisasjonen, og også representere et medlemspotensiale.

Inntektspolitisk arbeid

WTO-forhandlingene

Doha-runden fikk en foreløpig stopp ved ministermøte i Genève i slutten av juli. Det er lite sannsynlig at forhandlingene vil tas opp igjen kommende halvår. Det er uvisst når nye forhandlinger kommer i gang.

For organisasjonen er det viktig å opprettholde kunnskapen om WTO og følge tett det som skjer innenfor WTO.

I etterkant av sammenbruddet i Genève har det oppstått en debatt om hvem som er taper og vinner. Det må jobbes med opplysning knyttet til "Retten til egen matproduksjon" og virkning for fattige land.

Mål for 2008/2009:

- Være løpende orientert om hva som skjer i WTO
- Øke den politiske forståelsen for retten til egen matproduksjon for alle land
- Bidra til at en eventuell ny WTO-avtale sikrer et tilstrekkelig handlingsrom for å føre en nasjonal landbrukspolitikk, tilpasset norske forhold.

Jordbruksforhandlingene 2009 og kompensasjonsforhandlinger høsten 2008

Inntektene i landbruket ligger fortsatt betydelig lavere enn andre grupper. Siste jordbruksavtale var et vesentlig steg i rett retning. Forhandlingene våren 2009 er den siste i nåværende Stortingsperiode. Forhandlingene i 2009 gir spesielle muligheter og utfordringer fordi det er valgår. En ny jordbruksavtale må sikre lønnsomhet i alle produksjoner, slik at markedet kan dekkes.

For å legge et så godt grunnlag som mulig for jordbruksforhandlingene, er vi avhengig av et bredt organisasjonsmessig engasjement.

I protokollen fra årets jordbruksforhandlinger heter det at det skal tas opp kompensasjonsforhandlinger med sikte på full inndekning dersom prisene for gjødsel og kraftfôr samlet stiger mer enn 2 %, eller 125 mill. kroner utover forutsetningene i avtalen. Eventuell kompensasjon skal i sin helhet skje i form av målprisøkninger med virkning for 2009. Forhandlingene vil skje i slutten av november.

Mål for 2008/2009:

- Oppnå en jordbruksavtale som gir en inntektsutvikling som reduserer inntektsforskjellene mellom jordbruket og andre grupper
- Styrke velferdsordningene i landbruket
- Videreutvikle og styrke virkemidlene som stimulerer til et miljøvennlig småskalalandbruk over hele landet
- Styrke finansieringsordningene
- Rekruttering og likestilling må sikres gjennom bl.a. bedre inntektsutvikling, sterkere fokus på de positive sidene ved bondeyrket, og fordelene ved å bo og virke i et bygdesamfunn
- Kompensasjonsforhandlingene høsten 2008 må gi full kompensasjon for kostnadsøkningene.

Pris- og markedsordningene

Markedsordningene er viktige for å sikre inntekter og et aktivt jordbruk i hele landet.

I protokollen fra jordbruksforhandlingene 2008 heter det:

"Partene er videre enige om å sette ned en arbeidsgruppe med bred representasjon. Arbeidsgruppen skal, med en bred tilnærming, utrede mulige endringer i markedsordningene for kjøtt og egg. Utredningen skal ha en mer fleksibel prisdannelse og redusert AMS som siktemål, samtidig som det skal gjøres en nøye avveining i forhold til behov og muligheter for tiltak som kan bidra til stabilitet i prisdannelsen i gitte situasjoner. Det skal også vurderes hvordan ulike løsningsmodeller vil påvirke forutsetningene for og gjennomføringen av jordbruksavtalen og -forhandlingene, samt bidra til å gjennomføre landbrukspolitikken i tråd med vedtatte mål og retningslinjer. Endringer i markedsordningene må kunne gjennomføres fra 01.07.09, slik at Norges forpliktelser iht. WTO-avtalen overholdes.

Partene er enige om å drøfte mandatet for arbeidet nærmere og slik at arbeidsgruppen kan nedsettes i måneds-skiftet august/september."

Arbeidet settes i gang i begynnelsen av september og vil kreve betydelige ressurser i organisasjonen.

Mål for 2008/2009:

- Videreføre markedsordningene for melk og grønt
- Sikre en videreføring av intensjonene i dagens markedsordninger for kjøtt og egg
- Sikre like inntjeningsmuligheter uavhengig av geografisk beliggenhet
- Sikre at landbrukspolitikken fortsatt går foran prinsipper i konkurransepolitikken
- Sikre landbrukssamvirkets posisjon i gjennomføring av landbrukspolitikken.

Stortingsvalget høsten 2009

Politisk påvirkning og alliansebygging

Som en partipolitisk nøytral organisasjon vil Norges Bondelag gjennom kontakt med alle de politiske partiene arbeide for et bredest mulig grunnlag for en landbrukspolitikk som sikrer et miljøvennlig og aktivt småskalalandbruk over hele landet. Dette må få særlig oppmerksomhet i forbindelse med Stortingsvalget i 2009. Vi jobber for gode kontakter blant politikere lokalt, i fylkene og sentralt på Stortinget og i departementene.

Mål for 2008/2009:

- Sette landbruket på dagsorden under valgkampen og under Stortingsvalget 2009
- Bondelaget skal ha god kontakt med stortingspolitikere og deres rådgivere, komitémedlemmer og ledelse i de sentrale departementene. De skal være kjent med landbrukets og landbruksindustriens betydning og de viktigste utfordringene
- Politikere lokalt og i fylkene skal ha informasjon om landbrukets utfordringer og landbrukets betydning i deres kommune/fylke
- Delta aktivt i viktige strategiske nettverk
- Gjennomføre konkrete tiltak sammen med viktige alliansepartnere.

Ta i bruk nye hjemmesider

Nettkommunikasjon

Videreutvikle nettsidene som Bondelagets viktigste informasjonskanal mot bønder, beslutningstakere, presse og andre samarbeidspartnere. Legge til rette for økt innholdsproduksjon på hjemmesidene som bidrar til økt synliggjøring av hva Bondelaget gjør, sier og oppnår for landbruket generelt og medlemmene spesielt.

Mål for 2008/2009:

- Lansere nye hjemmesider på Internett 15.09.08
- Gjennomføre plan for opplæring og oppfølging sentralt og på fylkesnivå med utgangspunkt i den nye nettløsningen
- Minst 10 nettnyheter per uke sentralt og minst 3 nettnyheter i uka per fylke
- Utvikle hjemmesidene som verktøy for tillitsvalgte
- Utvikle nettverkløsninger overfor samarbeidende regnskaps- og advokatkontor.

Årshjulet i Norges Bondelag - en sjekkliste for lokallaget

September - desember

- Årsmøte i lokallaget skal i følge Lover for Norges Bondelag holdes innen midten av november, husk:
 - Start arbeid i valgkomiteen tidlig
 - Styret planlegger møtet og lager forslag til arbeidsprogram
 - Varsel til medlemmene må ut minst 14 dager før møtet
 - Melding om valg med mer sendes fylkeslaget umiddelbart etter møtet
- Høst og vinter er tid for studiearbeid, kurs og temamøter. Studiehefte i landbrukspolitikk blir sendt ut hver høst. Heftet danner bl.a. grunnlag for høringsarbeidet foran jordbruksforhandlingene
- Ledermøte i fylkeslaget gjennomføres i oktober – november. Her er det viktig at alle lokallag er representert
- Verveaktiviteter planlegges og gjennomføres. Husk plan for oppfølging av nye medlemmer.

Januar - mars

- Fylkeskontoret sender medlemsliste til lokallaget for kontroll
- Kontingentkravet går ut, med frist 1. mars
- Uttale før forhandlingene sendes fylkeskontoret til fastsatt frist i fylket (ca 1. mars)
- Gjennomgående utadrettede aktiviteter i forkant av forhandlingene – informasjon om årets aktiviteter kommer fra fylkeslaget og Norges Bondelag
- Avgjørelse om lokallaget skal arrangere Åpen Gård
- Årsmøte i fylkeslaget skal i følge Lover for Norges Bondelag holdes innen utgangen av april (gjennomføres oftest i mars) – forbered lokallagets deltakelse.

April - september

- Planlegging av aktivitetene på Åpen Gård
- Årsmøte i Norges Bondelag i juni
- Gjennomføring av Åpen Gård i august
- Start planlegging av årsmøte i lokallaget.

Tips til styrearbeid i lokallaget finner dere i NB-informasjon nr 6-2007. Dette og andre nummer av NB-informasjon finnes på den nye nettsiden under overskriften *Informasjon for tillitsvalgte*.